

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาและวิเคราะห์ถึงรายละเอียดของกลุ่มสะสมทุนที่จัดตั้งขึ้นในภาคเหนือทั้งรูปแบบการจัดตั้ง จำนวนกลุ่มสะสมทุนในแต่ละรูปแบบ ลักษณะการดำเนินงาน และปริมาณด้านธุรกิจ (2) รวบรวมผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชนด้านการสะสมทุนเพื่อประโยชน์ในการมากำหนดกรอบการศึกษาวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากลุ่มสะสมทุน (3) ให้ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยที่ต่อเนื่องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจชุมชนด้านการสะสมทุน ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้วิธีการศึกษาแบบการมีส่วนร่วม โดยการเจาะจงกลุ่มตัวอย่างกลุ่มสะสมทุนในรูปแบบต่างๆ ในเขตภาคเหนือตอนบนให้เข้าร่วมทดลองปฏิบัติในโครงการนี้ จากการศึกษาพบว่ากลุ่มสะสมทุนในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ กลุ่มเครดิตยูเนียน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตธนาคารหมู่บ้าน และกลุ่มออมทรัพย์ในรูปแบบอื่นๆ กลุ่มสะสมทุนที่มีสัดส่วนมากที่สุดคือกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต คิดเป็นร้อยละ 80.47 ของกลุ่มสะสมทุนทั้งหมด ในด้านปัญหาของกลุ่มสะสมทุนที่พบส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินทุน ปัญหาการจัดตั้งกลุ่มสะสมทุนหลายประเภทขึ้นมาซ้ำซ้อนกันในพื้นที่เดียวกัน ปัญหาเกี่ยวกับตัวสมาชิกของกลุ่มขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการดำเนินงานที่ถูกต้องของกลุ่มสะสมทุน ปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการบริหารไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง และปัญหาการขาดความสามัคคีและขาดความเป็นปึกแผ่นของสมาชิกและคณะกรรมการ ในด้านรูปแบบของกลุ่มสะสมทุนเมื่อพิจารณาถึงโอกาสที่กลุ่มสะสมทุนจะสามารถพัฒนาต่อไปได้อย่างยั่งยืนนั้น กลุ่มสะสมทุนที่มีรูปแบบที่เหมาะสมที่สุดก็คือกลุ่มสะสมทุนที่อยู่ในรูปแบบของสหกรณ์เครดิตยูเนียน จากการทดลองให้กลุ่มสะสมทุนรูปแบบอื่นจำนวน 6 กลุ่ม มาทดลองใช้รูปแบบของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ปรากฏว่าผลการทดลองสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กล่าวคือ กลุ่มแรกไม่ประสบผลสำเร็จ กลุ่มที่สองประสบความสำเร็จปานกลาง มีระดับการพัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไป และกลุ่มที่สามเป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี มีระดับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ส่วนข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ก็คือ ควรสนับสนุนให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมกลุ่มสะสมทุนในรูปแบบต่างๆ หันหน้ามาร่วมกันวางแผนหาแนวทางในการพัฒนากลุ่มสะสมทุนที่เหมาะสม โดยมีเป้าหมายอยู่ในชุมชน ไม่ต้องคำนึงว่ากลุ่มสะสมทุนในชุมชนเป็นของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ควรสนับสนุนให้ อบต. เข้าไปส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มสะสมทุนในรูปแบบที่เหมาะสมในเขตพื้นที่ที่มีความพร้อมก่อน หลังจากนั้นจึงค่อยขยายผล ควรสนับสนุนให้หน่วยงานที่รับผิดชอบมีการจัดฝึกอบรมทางด้านบัญชีให้ และจัดประชุมสัมมนาเพื่อทบทวนบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารของกลุ่มสะสมทุนอย่างสม่ำเสมอ และควรสนับสนุนให้มีการสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มสะสมทุนด้วยกัน และเชื่อมประสานระหว่างกลุ่มสะสมทุนกับกลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชน

Abstract

The objectives of this research were to (1) study and analyze the form, number and procedures of saving groups in the northern region (2) review literature on saving groups (3) propose further saving groups research in the future. This study used participatory action research as its primary methodology. Saving groups were selected using a purposive sampling from a comprehensive survey of groups in the northern region. The results of this study showed that there are 4 kinds of the saving groups in the northern region, including credit union, saving groups for production, grameen bank and others. Most of saving groups are saving groups for production. The problem of saving groups are as follow (1) there are many saving groups in the same area (2) the members don't understand the principal purpose of saving group (3) the executive committee doesn't understand their role and obligation (4) the saving group form isn't appropriate for future development, the appropriate form is credit union only. This study chose saving groups in each kind of sample to adjust to credit union, with 6 groups in the experiment. It found that the first two groups couldn't develop because of a moral factor. The second two groups could develop step by step. The last two groups could develop quickly. However if the government wants to develop saving groups, it has to encourage the rural set saving group in "credit union", support organization relating to credit union to train the members and executive committee of saving groups, and also to support saving group networks.